

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про будівельні норми

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 5, ст.41)

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
[№ 3038-VI від 17.02.2011](#), ВВР, 2011, № 34, ст.343
[№ 4220-VI від 22.12.2011](#), ВВР, 2012, № 29, ст.345
[№ 5459-VI від 16.10.2012](#), ВВР, 2013, № 48, ст.682
[№ 5496-VI від 20.11.2012](#), ВВР, 2014, № 1, ст.4
[№ 156-IX від 03.10.2019](#), ВВР, 2019, № 46, ст.304
[№ 199-IX від 17.10.2019](#), ВВР, 2019, № 51, ст.377}

{У тексті Закону слова "центральный орган виконавчої влади з питань будівництва та архітектури" в усіх відмінках замінено словами "центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва" у відповідному відмінку, а слова "інший центральный орган виконавчої влади" в усіх відмінках та числах виключено згідно із Законом [№ 5459-VI від 16.10.2012](#)}

{Зміни в частині заміни слів у тексті Закону див. у підпункті 3 пункту 6 Закону [№ 5496-VI від 20.11.2012](#)}

Цей Закон регулює відносини у сфері нормування у будівництві та визначає правові та організаційні засади розроблення, погодження, затвердження, реєстрації і застосування будівельних норм.

{Преамбула в редакції Закону [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні терміни та їх визначення

1. У цьому Законі нижче наведені терміни вживаються в такому значенні:

базова організація у будівництві - організація, що у визначеному напрямі науково-технічної діяльності у будівництві виконує функції щодо здійснення робіт із нормування у будівництві;

{Абзац другий частини першої статті 1 в редакції Закону [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

будівельні норми - нормативний акт технічного характеру, що встановлює обов'язкові вимоги до об'єкта нормування у будівництві;

{Абзац третій частини першої статті 1 в редакції Закону [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

нормування у будівництві - діяльність із розроблення, погодження, перевірки, затвердження, внесення змін, скасування або визнання такими, що втратили чинність, будівельних норм;

{Абзац четвертий частини першої статті 1 в редакції Закону [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

державні будівельні норми - нормативний акт, затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва;

галузеві будівельні норми - нормативний акт, затверджений центральним органом виконавчої влади в межах своїх повноважень у разі відсутності державних будівельних норм або необхідності встановлення вимог до будівництва окремих видів споруд, що конкретизують вимоги державних будівельних норм;

{Абзац шостий частини першої статті 1 в редакції Закону [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

параметричний метод нормування у будівництві - спосіб встановлення вимог до об'єкта нормування у будівництві, який передбачає визначення цілей та/або параметрів безпеки, функціональності та якості об'єкта нормування у будівництві (критеріїв, вимог до експлуатаційної характеристики та/або її показників);

{Частину першу статті 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

розпорядчий метод нормування у будівництві - спосіб встановлення вимог до об'єкта нормування у будівництві, який передбачає поелементний опис об'єкта нормування у будівництві (рішення, конструкції, матеріалів, що не передбачають альтернатив);

{Частину першу статті 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

фонд будівельних норм - упорядковане зібрання контрольних примірників будівельних норм;

цільовий метод нормування у будівництві - спосіб встановлення вимог до об'єкта нормування у будівництві, який передбачає визначення цілей та конкретних критеріїв оцінки технічних характеристик об'єкта нормування у будівництві.

{Частину першу статті 1 доповнено абзацом десятим згідно із Законом [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

Термін "Єдина державна електронна система у сфері будівництва" вживається у цьому Законі у значенні, наведеному в [Законі України](#) "Про регулювання містобудівної діяльності".

{Частину першу статті 1 доповнено абзацом одинадцятим згідно із Законом [№ 199-IX від 17.10.2019](#)}

Стаття 2. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на відносини, що виникають у сфері нормування у будівництві та застосування будівельних норм.

{Частина перша статті 2 в редакції Закону [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

2. Дія цього Закону не поширюється на діяльність у сфері стандартизації будівельних матеріалів та виробів.

Стаття 3. Законодавство України у сфері нормування у будівництві

1. Законодавство України у сфері нормування у будівництві складається з цього Закону, законів України ["Про основи містобудування"](#), ["Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності"](#) та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини в цій сфері.

{Частина перша статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 4220-VI від 22.12.2011](#)}

Розділ II ОРГАНІЗАЦІЯ НОРМУВАННЯ У БУДІВНИЦТВІ

Стаття 4. Принципи державної політики у сфері нормування у будівництві

1. Державна політика у сфері нормування у будівництві базується на таких принципах:

1) створення безпечного середовища для здоров'я та життєдіяльності людини (у тому числі для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення);

{Пункт 1 частини першої статті 4 в редакції Закону [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

2) відкритості, прозорості і демократичності процедури розроблення, погодження та затвердження будівельних норм;

3) доступності інформації про чинні будівельні норми;

4) відповідності будівельних норм сучасним досягненням науки і техніки;

5) відповідності будівельних норм вимогам законодавства, міжнародних норм та правил.

Стаття 5. Суб'єкти та об'єкти нормування у будівництві

{Назва статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

1. До суб'єктів нормування у будівництві належать:

1) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва;

2) інші центральні органи виконавчої влади, до повноважень яких належать питання з нормування у будівництві.

{Пункт 2 частини першої статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

Перелік суб'єктів нормування у будівництві встановлюється Кабінетом Міністрів України.

{Частину першу статті 5 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

2. Об'єктами нормування у будівництві є:

1) планування та забудова території;

2) об'єкт будівництва, містобудування та архітектури і його складові частини;

3) склад і зміст документації об'єктів будівництва, містобудування та архітектури.

{Статтю 5 доповнено частиною другою згідно із Законом [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

Стаття 6. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва, у сфері нормування у будівництві

1. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва, у сфері нормування у будівництві належать:

1) забезпечення формування державної політики у сфері нормування у будівництві;

{Пункт 1 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5459-VI від 16.10.2012](#)}

2) затвердження, внесення змін, визнання такими, що втратили чинність, скасування державних будівельних норм та координація їх розроблення та перевірки;

{Пункт 2 частини першої статті 6 в редакції Закону [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

3) погодження технічних завдань на розроблення будівельних норм;

{Пункт 3 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

4) погодження проектів галузевих будівельних норм;

5) реєстрація державних і галузевих будівельних норм;

{Пункт 6 частини першої статті 6 виключено на підставі Закону [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

7) організація роботи із створення та забезпечення функціонування центрального фонду будівельних норм;

8) організація роботи з перевірки державних будівельних норм щодо відповідності вимогам законодавства, забезпечення їх взаємоузгодженості та актуалізації;

{Пункт 8 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5496-VI від 20.11.2012](#)}

9) представлення України у відповідних міжнародних спеціалізованих організаціях з нормування у будівництві;

10) забезпечення офіційного оприлюднення державних будівельних норм шляхом розміщення на своєму офіційному веб-сайті і надання безоплатного доступу до них.

{Пункт 10 частини першої статті 6 в редакції Закону [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

Стаття 7. Повноваження центральних органів виконавчої влади у сфері нормування у будівництві

{Назва статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

1. До повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері нормування у будівництві належать:

{Абзац перший частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

1) затвердження, внесення змін, визнання такими, що втратили чинність, скасування галузевих будівельних норм і координація їх розроблення та перевірки, а також погодження технічних завдань на їх розроблення;

{Пункт 1 частини першої статті 7 в редакції Закону [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

2) подання центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва, пропозицій щодо розроблення державних будівельних норм та внесення змін до них;

3) розроблення державних будівельних норм, проектів змін до них та подання на затвердження відповідно до погодженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва, технічного завдання;

4) надання центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва, інформації щодо розроблення проектів галузевих будівельних норм;

5) створення фондів галузевих будівельних норм;

6) забезпечення офіційного оприлюднення галузевих будівельних норм, у тому числі шляхом розміщення на офіційному веб-сайті відповідного суб'єкта нормування у будівництві і надання безоплатного доступу до них.

{Пункт 6 частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5459-VI від 16.10.2012](#); в редакції Закону [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

Стаття 7¹. Методи нормування у будівництві

1. До методів нормування у будівництві належать параметричний, розпорядчий та цільовий методи.

2. Вибір методу нормування у будівництві здійснюється, виходячи з особливостей об'єкта нормування у будівництві.

Перевага надається параметричному та цільовому методам нормування у будівництві.

{Закон доповнено статтею 7¹ згідно із Законом [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

Стаття 8. Фонди будівельних норм

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва, створює центральний фонд будівельних норм, що містить контрольні примірники державних і галузевих будівельних норм.

2. [Положення про центральний фонд будівельних норм](#) і [типове положення про фонди галузевих будівельних норм](#) затверджуються Кабінетом Міністрів України.

3. Суб'єкти нормування у будівництві створюють фонди галузевих будівельних норм, що містять контрольні примірники галузевих будівельних норм.

{Частина третя статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

4. Фонди галузевих будівельних норм діють на підставі положень, затверджених відповідними суб'єктами нормування.

5. Організації, підприємства, установи, на які покладаються функції зберігання центрального фонду будівельних норм та фондів галузевих будівельних норм, визначаються відповідними суб'єктами нормування.

6. Тексти державних будівельних норм, включені до центрального фонду будівельних норм, та галузевих будівельних норм, включених до фондів галузевих будівельних норм, оприлюднюються на офіційних веб-сайтах відповідних суб'єктів нормування у будівництві. Доступ до таких текстів є безоплатним.

{Частина шоста статті 8 в редакції Закону [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

Стаття 9. Джерела фінансування робіт з нормування у будівництві

1. Джерелами фінансування робіт з нормування у будівництві є кошти Державного бюджету України та інші кошти в порядку, визначеному законодавством.

{Частина другу статті 9 виключено на підставі Закону [№ 5496-VI від 20.11.2012](#)}

3. Створення та зберігання фондів будівельних норм здійснюються в межах коштів, виділених на фінансування робіт з нормування у будівництві, і не потребують додаткового фінансування з Державного бюджету України та місцевих бюджетів.

Стаття 10. Порядок розроблення, затвердження та реєстрації будівельних норм

1. Розроблення, затвердження, внесення змін до державних будівельних норм та визнання їх такими, що втратили чинність, здійснюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва.

2. Розроблення, затвердження, внесення змін до галузевих будівельних норм та визнання їх такими, що втратили чинність, здійснюються відповідними суб'єктами нормування.

3. Виконавцями робіт з нормування у будівництві є базові організації у будівництві. Положення про базову організацію у будівництві затверджує Кабінет Міністрів України. Перелік базових організацій у будівництві встановлює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах будівництва, містобудування та архітектури.

{Частина третя статті 10 в редакції Закону [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

4. Проект галузевих будівельних норм перед затвердженням суб'єктом нормування підлягає погодженню з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва.

5. [Порядок](#) розроблення, погодження, затвердження, реєстрації, внесення змін до будівельних норм та визнання їх такими, що втратили чинність, встановлюється Кабінетом Міністрів України. Для забезпечення гармонізації нормативної бази України з нормативною базою Європейського Союзу встановлюється період одночасної дії будівельних норм, розроблених на основі національних технологічних традицій, та будівельних норм, гармонізованих з нормативними документами Європейського Союзу (або інших будівельних норм, кодів). [Порядок застосування зазначених норм](#) визначається Кабінетом Міністрів України. Обґрунтовані відхилення від будівельних норм, що забезпечують дотримання встановлених вимог безпеки у спосіб, не передбачений будівельними нормами, можуть бути погоджені суб'єктом нормування відповідно до встановленого ним порядку.

При наданні погодження обґрунтованих відхилень від будівельних норм в Єдиній державній електронній системі у сфері будівництва зазначається така інформація:

{Частина п'яту статті 10 доповнено абзацом другим згідно із Законом [№ 199-IX від 17.10.2019](#)}

1) кадастровий номер земельної ділянки (для земельних ділянок, право власності чи користування на які виникло до 2004 року, а також земель, що використовуються для будівництва об'єктів на замовлення органів державної влади чи органів місцевого самоврядування відповідно до [частини четвертої](#) статті 34 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" та [частини першої](#) статті 12¹ Закону України "Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи", - за його наявності);

{Частина п'яту статті 10 доповнено абзацом третім згідно із Законом [№ 199-IX від 17.10.2019](#)}

2) реєстраційний номер містобудівних умов та обмежень або будівельного паспорта, технічних умов у Єдиній державній електронній системі у сфері будівництва;

{Частина п'яту статті 10 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом [№ 199-IX від 17.10.2019](#)}

3) ідентифікатор об'єкта будівництва або закінченого будівництвом об'єкта (для об'єктів, яким присвоєно ідентифікатор об'єкта будівництва в порядку, встановленому [Законом України](#) "Про регулювання містобудівної діяльності" до надання погодження).

{Частина п'яту статті 10 доповнено абзацом п'ятим згідно із Законом [№ 199-IX від 17.10.2019](#)}

{Частина п'ята статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 3038-VI від 17.02.2011](#), [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

6. Державні та галузеві будівельні норми протягом одного місяця з дня їх затвердження підлягають реєстрації в центральному органі виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва.

Реєстрація будівельних норм, змін до них здійснюється шляхом внесення запису до Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва.

{Частина шосту статті 10 доповнено абзацом другим згідно із Законом [№ 199-IX від 17.10.2019](#)}

7. Державні та галузеві будівельні норми не підлягають реєстрації в Міністерстві юстиції України.

8. Зареєстровані державні та галузеві будівельні норми, зміни до них набувають чинності не раніше ніж через 90 днів з дня їх реєстрації та оприлюднення на порталі Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва.

Будівельні норми вважаються такими, що втратили чинність, або вважаються скасованими з дня внесення про це запису до Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, якщо більш тривалий строк не встановлено відповідним розпорядчим документом суб'єкта нормування.

{Частина восьма статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 156-IX від 03.10.2019](#); в редакції Закону [№ 199-IX від 17.10.2019](#)}

9. Суб'єкти нормування у будівництві, що затвердили державні та галузеві будівельні норми чи зміни до них, зобов'язані розмістити тексти та актуалізовані тексти норм із внесеними змінами на своїх офіційних веб-сайтах і забезпечити безоплатний доступ до них.

{Частина дев'ята статті 10 в редакції Закону [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

10. Будівельні норми не містять правових норм.

{Статтю 10 доповнено частиною десятою згідно із Законом [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

Стаття 11. Застосування будівельних норм

1. Застосування будівельних норм або їх окремих положень є обов'язковим для всіх суб'єктів містобудування. Будівельні норми, правила іноземних держав застосовуються в Україні відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

{Частина перша статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3038-VI від 17.02.2011](#); в редакції Закону [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

2. Будівельні норми можуть містити вимоги щодо оцінки відповідності будівельної продукції вимогам законодавства.

3. Правила підтвердження придатності нових будівельних виробів для застосування, щодо яких відсутні вимоги будівельних норм, інших нормативних актів і документів у сфері будівництва, встановлює Кабінет Міністрів України.

4. У разі якщо у будівельних нормах є посилання на стандарти, то ці стандарти є обов'язковими до застосування.

5. Державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання державних будівельних норм здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю.

{Статтю 11 доповнено новою частиною згідно із Законом [№ 5459-VI від 16.10.2012](#)}

6. Відповідальність за недотримання вимог будівельних норм визначається законом.

Стаття 12. Оприлюднення будівельних норм

1. Будівельні норми та зміни до них у повному обсязі підлягають оприлюдненню на офіційному веб-сайті суб'єкта нормування.

{Частина перша статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

2. Будівельні норми не є об'єктом авторського права. Право власності на будівельні норми належить державі.

{Частина друга статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 156-IX від 03.10.2019](#)}

Розділ III ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у назві та абзаці першому частини першої [статті 96](#) Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122) слова "державних стандартів" замінити словами "будівельних норм, державних стандартів";

2) у [статті 39](#) Земельного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3-4, ст. 27) слова "державних стандартів" замінити словами "будівельних норм, державних стандартів";

3) у назві розділу 3, назві та тексті статті 16 [Закону України](#) "Про основи містобудування" (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 52, ст. 683; 2001 р., № 16, ст. 76; 2008 р., № 48, ст. 358) слова "Державні стандарти" та "державних стандартів" замінити відповідно словами "Будівельні норми, державні стандарти" та "будівельних норм, державних стандартів";

4) у [Законі України](#) "Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування" (Відомості Верховної Ради

України, 1994 р., № 46, ст. 411; 2000 р., № 46, ст. 398; 2006 р., № 22, ст. 184; 2008 р., № 48, ст. 358):

у частині першій статті 1:

в абзацах третьому, четвертому і п'ятому слова "державним стандартам" замінити словами "будівельним нормам, державним стандартам";

в абзаці одинадцятому слова "державних стандартів" замінити словами "будівельних норм, державних стандартів";

у частині другій, абзацах третьому і п'ятому частини третьої статті 2 слова "державних стандартів" замінити словами "будівельних норм, державних стандартів";

5) у частині другій статті 23 Закону України "Про благоустрій населених пунктів" (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 49, ст. 517) слова "державних стандартів" замінити словами "будівельних норм, державних стандартів";

6) у пункті 6 статті 11 та пункті 2 статті 19 Закону України "Про автомобільні дороги" (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 51, ст. 556) слова "державними стандартами" замінити словами "будівельними нормами, державними стандартами";

7) в абзаці сьомому пункту 1 статті 4 Декрету Кабінету Міністрів України від 10 травня 1993 року № 46-93 "Про стандартизацію і сертифікацію" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 27, ст. 289; 2005 р., № 51, ст. 557) слова "державні будівельні норми і правила, а також" виключити.

3. Кабінету Міністрів України:

у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом забезпечити прийняття нормативно-правових актів, що впливають з цього Закону;

у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом розробити:

- концепцію розвитку Системи нормативного забезпечення будівництва в Україні на 2009 - 2015 роки;

- положення про базову організацію з науково-технічної діяльності у будівництві;

протягом року після набрання чинності цим Законом:

- розробити програму перегляду державних будівельних норм і правил, прийнятих до набрання чинності цим Законом;

- забезпечити формування центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва, центрального фонду будівельних норм, у тому числі включення до цього фонду текстів усіх чинних державних будівельних норм, галузевих будівельних норм та державних будівельних норм і правил, прийнятих до набрання чинності цим Законом, а також розміщення на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва, баз даних з актуалізованими текстами цих норм і надання безоплатного доступу до них.

Президент України

В.ЮЩЕНКО

<p>м. Київ 5 листопада 2009 року № 1704-VI</p>	
---	--

Публікації документа

- **Голос України** від 08.12.2009 — № 232
- **Урядовий кур'єр** від 09.12.2009 — № 229
- **Офіційний вісник України** від 11.12.2009 — 2009 р., № 93, стор. 13, стаття 3147
- **Відомості Верховної Ради України** від 05.02.2010 — 2010 р., № 5, стор. 125, стаття 41